

Bruselj, 4. december 2020
(OR. en)

Medinstitucionalna zadeva:
2020/0345(COD)

13709/20
ADD 3

ECODEX 2
EJUSTICE 103
JUSTCIV 147
JAI 1070
COPEN 368
DROIPEN 117
IXIM 132
DATAPROTECT 146

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	3. december 2020
Prejemnik:	generalni sekretar Sveta Evropske unije Jeppe TRANHOLM- MIKKELSEN
Št. dok. Kom.:	SWD(2020) 542 final
Zadeva:	DELOVNI DOKUMENT SLUŽB KOMISIJE POVZETEK POROČILA O OCENI UČINKA Spremni dokument k predlogu UREDBE EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o računalniško podprtem sistemu za komunikacijo v čezmejnih civilnih in kazenskih postopkih (sistem e-CODEX) in spremembi Uredbe (EU) 2018/1726

Delegacije prejmejo priloženi dokument SWD(2020) 542 final.

Priloga: SWD(2020) 542 final

Bruselj, 2.12.2020
SWD(2020) 542 final

DELOVNI DOKUMENT SLUŽB KOMISIJE

POVZETEK POROČILA O OCENI UČINKA

Spremni dokument

k predlogu

UREDBE EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

**o računalniško podprtem sistemu za komunikacijo v čezmejnih civilnih in kazenskih
postopkih (sistem e-CODEX) in spremembi Uredbe (EU) 2018/1726**

{COM(2020) 712 final} - {SEC(2020) 408 final} - {SWD(2020) 541 final}

Povzetek
Ocena učinka računalniško podprtega sistema za čezmejno komunikacijo v civilnih in kazenskih postopkih (obveščanje v okviru e-pravosodja prek spletne izmenjave podatkov – sistem e-CODEX)
A. Nujnost ukrepanja
Zakaj? V čem je težava?
E-CODEX je informacijski sistem za čezmejno pravosodno sodelovanje, ki uporabnikom, naj bodo to pravosodni organi, delavci v pravni stroki ali državljani, omogoča varno pošiljanje in prejemanje dokumentov, pravnih obrazcev, dokazov ali drugih informacij. E-CODEX je med letoma 2010 in 2016 razvil konzorcij 21 držav članic EU s sredstvi EU iz podpornega programa za politiko IKT okvirnega programa za konkurenčnost in inovativnost (CIP). Države članice so prostovoljno uporabljale sistem v postopkih, kot sta evropski plačilni nalog ali evropski postopek v sporih majhne vrednosti. Da bi zagotovili vzdrževanje, razvoj in prihodnje razširitev sistema na druge sodne postopke, bi bilo treba najti rešitev, s katero bi zagotovili njegovo ustrezno financiranje in trajnostnost. To je tudi predpogoj za sprejetje sistema v državah članicah, ki ga doslej še niso uporabljale. Komisija že razvija digitalni sistem za izmenjavo e-dokazov (eEDES), pri katerem kot komunikacijski kanal uporablja e-CODEX. Države članice naj bi se povezale v eEDES do leta 2021. E-CODEX je tudi najverjetnejša programska rešitev za vzpostavitev decentraliziranega informacijskega sistema v okviru uredb o vročanju pisanj in pridobivanju dokazov. Če ne bi zagotovili trajnostnega upravljanja sistema e-CODEX, bi to lahko ogrozilo navedeno delo, pa tudi vse postopke, pri katerih se ta sistem že uporablja v pilotnem okviru.
Kaj naj bi prinesla ta pobuda?
Splošni cilj je spodbujati učinkovito delovanje skupnega območja svobode, varnosti in pravice z zagotavljanjem optimalne uporabe sodnih postopkov. Za uresničitev tega cilja je ključen skupni sistem za spletno komunikacijo, prilagojen pravosodnim organom. Natančneje, cilj pobude je preprečiti neučinkovitost čezmejne komunikacije z zagotavljanjem trajnostnega vzdrževanja sistema e-CODEX in izboljšati učinkovitost z zagotovitvijo širše uporabe sistema e-CODEX.
Kakšna je dodana vrednost ukrepanja na ravni EU?
Mehanizem za varno izmenjavo čezmejnih informacij v sodnih postopkih se najbolje doseže na ravni EU, saj je potrebna splošno sprejeta rešitev. Brez ukrepanja na ravni EU obstaja tveganje, da bodo države članice neodvisno razvijale nacionalne sisteme, ki zato ne bi bili interoperabilni. Vzdrževanje na ravni EU sicer prinaša stroške, vendar je to edini način za vzpostavitev interoperabilnega sistema za čezmejno komunikacijo med pravosodnimi organi.

B. Rešitve
Katere zakonodajne in nezakonodajne možnosti politike so se upoštevale? Ali ima katera od njih prednost? Zakaj?
Obravnavanih je bilo več zakonodajnih in nezakonodajnih možnosti. Nekatere možnosti so bile zavrnjene že v zgodnji fazi. Ustanovitev ločenega pravnega subjekta je bila opuščena, saj bi bila nesorazmerna v primerjavi z omejenimi nalogami, ki bi bile dodeljene subjektu. Poleg tega je bila opuščena tudi uporaba ali razvoj alternativnega sistema, in sicer predvsem zato, ker se je sedanja rešitev e-CODEX izkazala za zelo uspešno in učinkovito v postopkih, pri katerih se že uporablja, in je razumno pričakovati donos od 24 milijonov EUR, vloženih v vzpostavitev sistema e-CODEX. Prav tako bi komercialna rešitev sprožila vprašanja v zvezi z dolgoročno trajnostnostjo ter zaupnostjo in celovitostjo izmenjanih podatkov, saj bi lahko imel lastnik rešitve teoretično dostop do podatkov, prenesenih z uporabo njegove rešitve. Prenos sistema e-CODEX na državo članico ali konzorcij držav članic ni bil mogoč, saj so države članice to možnost jasno zavrnile. Kot je navedeno v več sklepih Sveta, se zavzemajo za to, da bi nadaljnje razvojno vzdrževanje sistema e-CODEX zagotavljala agencija eu-LISA.
Pod temi pogoji sta bili v primerjavi z osnovnim scenarijem, tj. da se ne zagotovi stalno vzdrževanje, kar bi

privedlo do prenehanja delovanja sistema e-CODEX, ocenjeni dve možnosti. Kot najprimernejša od njiju je bila ocenjena predaja sistema e-CODEX agenciji. Alternativna možnost, tj. da vzdrževanje sistema e-CODEX zagotovi Komisija, je bila ocenjena kot manj ugodna, saj bi bilo težje zagotoviti vključenost držav članic v upravljanje sistema, kar je po njihovem mnenju pomembno za zagotavljanje neodvisnosti sodstva. Agencija bi lahko bila tudi prožnejša rešitev, ki bi omogočala boljše upoštevanje prispevkov deležnikov. Med obstoječimi agencijami je Agencija Evropske unije za operativno upravljanje obsežnih informacijskih sistemov s področja svobode, varnosti in pravice (eu-LISA) edina z ustreznimi izkušnjami pri upravljanju obsežnih informacijskih sistemov, zato bi bilo treba nalogo upravljanja sistema e-CODEX dodeliti njej. Da se omogoči sprejetje pravne podlage za e-CODEX in zagotovi ustrezen postopek predaje, bi moral v obdobju 2021–2023 e-CODEX še naprej vzdrževati sedanji konzorcij držav članic ali nov subjekt.

Kdo podpira katero možnost?

Države članice so podprle predajo sistema e-CODEX agenciji in menile, da je najustreznejša agencija eu-LISA (nazadnje v sklepih Sveta, sprejetih na seji Sveta PNZ oktobra 2020).

Tudi deležniki, ki zastopajo glavne pravosodne poklicne organizacije v Evropi, so podprli trajno rešitev za sistem e-CODEX. Več deležnikov, ki so se odzvali na začetno oceno učinka, meni, da je agencija eu-LISA najprimernejši subjekt za upravljanje sistema.

C. Učinki prednostne možnosti

Kakšne so koristi prednostne možnosti (če obstaja, sicer glavnih možnosti)?

E-CODEX bo kot temeljni informacijski sistem za digitalizacijo pravosodnega sodelovanja poenostavil in pospešil čezmejne sodne postopke. Z izboljšanjem učinkovitosti čezmejnih postopkov bi e-CODEX prispeval tudi k izboljšanju delovanja enotnega digitalnega trga. Uporaba sistema e-CODEX bi pozitivno vplivala na boj proti čezmejnemu kriminalu, saj bi olajšala sodelovanje med pravosodnimi organi v kazenskih zadevah. Zaradi digitalizacije postopkov bi se lahko povečala tudi učinkovitost nacionalnih sodišč.

Regulativna agencija EU, kot je agencija eu-LISA, bo lahko zagotovila dolgoročno vzdrževanje sistema e-CODEX. Agencija bo lahko sprejela postopke upravljanja, ki bodo omogočali hitro vključevanje potreb različnih skupnosti, tudi držav članic in uporabnikov sistema e-CODEX.

Kakšni so stroški prednostne možnosti (če obstaja, sicer glavnih možnosti)?

Prevzem nalog, ki jih trenutno izvajata konzorcij držav članic za e-CODEX, bo povzročil stroške proračunu EU. Skupni stroški za obdobje 2022–2027 znašajo 9,667 milijona EUR (povprečni letni stroški v višini 1,611 milijona EUR). Stroški vključujejo dodatne človeške vire, potrebne za dejavnosti, ki jih bosta izvajali agencija eu-LISA in Komisija. V agenciji eu-LISA se bo zaposlovanje notranjih virov začelo že 1. septembra 2022 z dvema delovnim mestoma za pogodbeno uslužbenca. Od 1. januarja 2023 bi morala imeti agencija eu-LISA skupno 2 začasna uslužbenca in 3 pogodbeno uslužbenca, kar bo zagotovilo izvajanje osrednjih funkcij v zvezi z e-CODEX. Poleg tega bo morala biti Komisija (Generalni direktorat za pravosodje in potrošnike) vključena v zagotavljanje upravljanja politike pri delu agencije eu-LISA, spremljanje agencije in pripravo potrebnih izvedbenih aktov, ki jih določa uredba. Za to je od leta 2022 v proračunu predvideno dodatno s statutom določeno delovno mesto.

Kakšen bo vpliv na podjetja, MSP ter mikropodjetja?

Digitalizacija sodnih postopkov, ki jo bo omogočil e-CODEX, bo koristila malim in srednjim podjetjem ter mikropodjetjem. Možnost predložitve zahtevkov sodiščem prek spleta, na primer pri uporabi evropskega plačilnega naloga ali zahtevkov v okviru evropskega postopka v sporih majhne vrednosti, bo prihranila stroške poštnine ter prinesla prihranke zaradi učinkovitejših in krajših postopkov. Po uvedbi sistema e-CODEX za specifičen pravni postopek za MSP (ali druge subjekte) ne bodo nastali nobeni dodatni stroški.

Ali bo prišlo do znatnih učinkov na nacionalne proračune in uprave?

Pričakovati je mogoče pozitivne učinke na zmožnost sodelovanja nacionalnih pravosodnih organov s sorodnimi organi v drugih državah članicah. Sistem e-CODEX bi lahko na primer olajšal izvrševanje neplačanih denarnih kazni tujih rezidentov za prometne prekrške.

Namestitev in uporaba sistema e-CODEX bosta povzročili stroške za tiste države članice, ki tega še niso storile.

Stroški ne bi smeli presegati 80–100 delovnih dni po osebah na posamezno namestitev.

Bo imela pobuda druge pomembnejše učinke? Največ 6 vrstic

Z nadaljnjo razširitvijo uporabe informacijskega sistema, kot je e-CODEX, na pravne postopke bi lahko zaradi zmanjšanja uporabe papirja prihranili naravne vire. Manjša uporaba prevoznih storitev za dostavo poštnih pošilk bi prav tako lahko pozitivno vplivala na okolje. Pričakuje se tudi učinek prelivanja, ki bo privedel do digitalizacije nacionalne uprave, saj bi bilo mogoče rešitev e-CODEX sprejeti tudi na nacionalni ravni, ne le za čezmejne primere.

D. Spremljanje

Kdaj se bo politika pregledala? Največ 4 vrstice

Komisija bo tri leta po prenosu sistema e-CODEX na agencijo eu-LISA in nato vsaka štiri leta ocenila, v kolikšni meri je bila rešitev učinkovita. Na podlagi te ocene bo Komisija odločila o primernih nadaljnjih ukrepih.